

HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU - CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ LONG XUYÊN, TỈNH AN GIANG GIAI ĐOẠN 2017 - 2020

● LÊ LỆ HUYỀN - NGUYỄN THANH NHÃ

TÓM TẮT:

Trong những năm qua, cùng với quá trình đổi mới quản lý kinh tế, hoạt động quản lý ngân sách nhà nước đã có những đổi mới, nhằm phù hợp hơn với nền kinh tế đang chủ động hội nhập sâu rộng với nền kinh tế thế giới. Thời gian qua, việc quản lý ngân sách nhà nước trên địa bàn thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang có sự chuyển biến tích cực, thu ngân sách cơ bản đáp ứng nhu cầu chi góp phần tăng trưởng kinh tế. Tuy nhiên, việc quản lý ngân sách trên địa bàn thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang còn những tồn tại cơ bản cần khắc phục và hoàn thiện. Chính vì vậy, tác giả đã chọn đề tài “Hoàn thiện công tác quản lý thu - chi ngân sách nhà nước trên địa bàn thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang giai đoạn 2017-2020”.

Từ khóa: thu chi, ngân sách nhà nước, thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang.

1. Đặt vấn đề

Thời gian qua, việc hoàn thiện công tác quản lý thu - chi ngân sách nhà nước trên địa bàn thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang đã có sự chuyển biến tích cực, thu ngân sách cơ bản đáp ứng nhu cầu chi góp phần tăng trưởng kinh tế. Bên cạnh những điểm đạt được, công tác quản lý thu chi ngân sách trên địa bàn TP. Long Xuyên vẫn còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu quản lý, như: công tác lập dự toán còn yếu kém, còn nhiều lần bổ sung, điều chỉnh gây khó khăn cho công tác quản lý dự toán được duyệt, việc chấp hành dự toán còn nhiều tồn tại, quản lý thu ngân sách còn nhiều kẽ hở chưa bao quát các nguồn

thu, hiệu quả các khoản chi ngân sách chưa cao, vẫn còn tình trạng thất thoát lãng phí trong chi tiêu ngân sách.

Vì vậy, quản lý thu chi tốt ngân sách nhà nước là một nhiệm vụ bức thiết của chính quyền cấp xã, nhằm góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu đề ra trong kế hoạch phát triển kinh tế xã hội của địa phương.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu thực trạng công tác quản lý thu chi NSNN trên địa bàn TP. Long Xuyên, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện công tác quản lý thu chi NSNN trên địa bàn TP. Long Xuyên trong thời gian tới.

3. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu
- Phương pháp thu thập thông tin, số liệu
- Phương pháp xử lý thông tin
- Phương pháp phân tích đánh giá
- * Phương pháp so sánh

Thông qua phương pháp so sách nhằm so sánh, đánh giá và kết luận về tình hình quản lý thu chi ngân sách tại TP. Long Xuyên trong giai đoạn 2018-2020.

- Biểu hiện bằng số: Số lần hay phần trăm.
- Phương pháp so sánh gồm các dạng:
 - + So sánh các nhiệm vụ kế hoạch
 - + So sánh qua các giai đoạn khác nhau
 - + So sánh các đối tượng tương tự
- * Phương pháp thống kê mô tả

Dùng các chỉ số để phân tích, đánh giá mức độ biến động và mối quan hệ giữa các hiện tượng.

4. Kết quả nghiên cứu

Việc đánh giá công tác lập dự toán được thể hiện qua bảng số liệu Bảng 1.

Bảng số liệu qua nội dung khảo sát được đánh giá của cán bộ quản lý và chuyên viên về công tác lập dự toán đạt giá trị cao nhất là tiêu chí số 1 là

3,00, đạt mức trung bình. Các tiêu chí số 2, 4 đạt mức độ đánh giá trung bình, nhưng tiệm cận mức kém. Tiêu chí số 3 đạt mức kém. Như vậy, kết quả khảo sát cho thấy, công tác dự toán nhìn chung đã bước đầu có sự công khai, minh bạch và đúng quy trình, nhưng vẫn chưa được tốt như quy định. Mặt khác, thông tin cho việc lập dự toán vẫn chưa thực sự căn cứ vào tình hình hiện tại và nguồn thu chi thực tế. Bên cạnh đó, dự toán thu chi dường như chưa thực sự được tiến hành căn cứ trên kế hoạch và định hướng phát triển của huyện. Mức độ tham khảo, xin ý kiến cán bộ quản lý, chuyên viên trong quá trình xây dựng dự toán là kém. Nhìn chung, công tác lập dự toán của huyện được đánh giá ở mức trung bình. Do vậy, trong thời gian tới, huyện cần hoàn thiện hơn nữa công tác lập dự toán, đặc biệt là cần công khai, minh bạch thực hiện xin ý kiến nhà quản lý, chuyên viên trong quá trình xây dựng dự toán.

4.1. Về quản lý nguồn thu

Kết quả điều tra, phỏng vấn về đánh giá công tác thực hiện thu của huyện được thể hiện qua Bảng 2.

Bảng 1. Kết quả khảo sát về công tác lập dự toán

TT	Tiêu chí	Điểm TB	Ý nghĩa
1	Mức độ công khai, minh bạch và đúng quy trình trong công tác lập dự toán	3,00	Trung bình
2	Mức độ phù hợp giữa dự toán với hiện trạng nguồn thu, khoản chi thực tế	2,86	Trung bình
3	Mức độ tham khảo các đơn vị trong huyện, cán bộ huyện trong xây dựng dự toán	2,20	Kém
4	Dự toán thu chi có căn cứ vào kế hoạch định hướng, và phát triển của huyện, của tỉnh	2,96	Trung bình

Nguồn: Kết quả khảo sát cán bộ quản lý và chuyên viên

Bảng 2. Kết quả khảo sát về quản lý nguồn thu

TT	Tiêu chí	Điểm TB	Ý nghĩa
1	Mức độ nghiêm túc, minh bạch trong quản lý nguồn thu	3,24	Trung bình
2	Mức độ xây dựng quản lý thu dựa trên thực trạng nguồn thu của huyện	2,86	Trung bình
3	Kế hoạch kiểm tra công tác dự toán thu được tiến hành định kỳ và công bố thông tin rộng rãi	2,63	Trung bình
4	Mức độ thông tin kết quả phân tích, đánh giá quản lý nguồn thu đến nhân dân	3,2	Trung bình

Nguồn: Kết quả khảo sát cán bộ quản lý, chuyên viên

Qua điều tra phỏng vấn cán bộ, chuyên viên cho thấy quản lý thu của huyện mới chỉ dừng lại ở mức cơ bản đảm bảo trình tự theo quy định của Nhà nước, các chỉ thị, chủ trương chỉ đạo của cấp trên dựa trên định hướng phát triển của huyện. Vấn đề minh bạch, nghiêm túc trong việc thực hiện đạt mức trung bình.

Bảng số liệu cho thấy (Bảng 3), các cán bộ, chuyên viên được điều tra đều đánh giá ở mức trung bình. Trong đó, tiêu chí về mức độ minh bạch, mức phân bổ ngân sách đạt mức trung bình. Các tiêu chí kiểm tra định kỳ, thông tin kết quả quản lý chi đến nhân dân được cũng được đánh giá ở mức trung bình. Kết quả khảo sát trên, dẫn đến nhận định quản lý chi của huyện chưa thực sự tốt và cần phải được quan tâm, sát sao chặt chẽ hơn nữa của các cấp lãnh đạo.

4.2. Về công tác quyết toán

Kết quả khảo sát cho thấy, công tác quyết toán của huyện ở mức độ trung bình. Huyện đã ban hành các quy trình, biểu mẫu hướng dẫn hoạt

động thanh quyết toán, yêu cầu về minh chứng cụ thể cho các khoản thu chi. Tuy nhiên, mức độ phổ biến quy trình, thủ tục trong công tác quyết toán đến cán bộ, chuyên viên vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu của cán bộ, chuyên viên. Kết quả công tác quyết toán được thông báo đến cán bộ, chuyên viên còn thấp. (Bảng 4)

Quá trình đánh giá công tác phân bổ tài chính được thể hiện ở Bảng 5.

Công tác phân bổ tài chính phần nào đáp ứng được yêu cầu thực tế trên địa bàn huyện. Hoạt động đầu tư phát triển huyện được quan tâm phù hợp với quy mô và tình hình kinh tế của huyện. Mức phân bổ kinh phí chi thường xuyên của huyện đáp ứng ở mức độ trung bình. Như vậy, huyện đã thực hiện phân bổ kinh phí phù hợp, đáp ứng cơ bản cho các hoạt động của huyện, đặc biệt chú trọng cho hoạt động chi đầu tư phát triển.

4.3. Về công tác thanh tra, kiểm tra

Quá trình đánh giá công tác thanh tra, kiểm tra được thể hiện ở Bảng 6.

Bảng 3. Kết quả khảo sát về quản lý chi

TT	Tiêu chí	Điểm TB	Ý nghĩa
1	Mức độ nghiêm túc, minh bạch trong quản lý chi		Trung bình
2	Mức độ phân bổ ngân sách đã phù hợp với kế hoạch, nhiệm vụ đặt ra	2,85	Trung bình
3	Mức độ phù hợp trong phân bổ kinh phí cho hoạt động chi thường xuyên	2,96	Trung bình
4	Mức độ thông tin kết quả thực hiện chi được thông báo đến nhân dân	3,02	Trung bình

Nguồn: Kết quả khảo sát cán bộ quản lý, chuyên viên

Bảng 4. Kết quả khảo sát về công tác quyết toán

TT	Tiêu chí	Điểm TB	Ý nghĩa
1	Yêu cầu về minh chứng rõ ràng, đầy đủ cho các khoản thu, chi của huyện	3,10	Trung bình
2	Huyện có các quy trình và biểu mẫu hướng dẫn thanh quyết toán rõ ràng, khoa học	3,21	Trung bình
3	Mức độ hướng dẫn, phổ biến quy trình, văn bản, thủ tục trong công tác quyết toán đến cán bộ, chuyên viên	2,92	Trung bình
4	Mức độ thông báo kết quả công tác quyết toán đến nhân dân	2,80	Trung bình

Nguồn: Kết quả khảo sát cán bộ quản lý, chuyên viên

Bảng 5. Kết quả khảo sát về công tác phân bổ ngân sách nhà nước

TT	Tiêu chí	Điểm TB	Ý nghĩa
1	Mức độ phân cấp quản lý NSNN đã đáp ứng được yêu cầu thực tế	3,20	Trung bình
2	Mức độ phù hợp trong phân bổ kinh phí cho hoạt động của huyện trong chi đầu tư phát triển	3,50	Tốt
3	Mức độ phù hợp trong phân bổ kinh phí cho hoạt động chi thường xuyên	3,10	Trung bình
4	Mức độ công khai, rộng rãi việc xây dựng phân bổ kinh phí của huyện	3,00	Trung bình

Nguồn: Kết quả khảo sát cán bộ quản lý, chuyên viên

Bảng 6. Kết quả khảo sát về công tác thanh tra, kiểm tra

TT	Tiêu chí	Điểm TB	Ý nghĩa
1	Mức độ phù hợp của các thành viên trong ban thanh tra tài chính của huyện	3,10	Trung bình
2	Tần suất tiến hành công tác thanh tra và công bố thông tin rộng rãi	3,60	Tốt
3	Mức độ phù hợp của các biện pháp, hình thức xử phạt khi phát hiện vi phạm tài chính	2,80	Trung bình
4	Mức độ công khai kết quả thanh tra, kiểm tra đến cán bộ, chuyên viên	2,60	Trung bình
5	Mức độ hiệu quả của công tác thanh tra, kiểm tra của huyện	2,70	Trung bình

Nguồn: Kết quả khảo sát cán bộ quản lý và giảng viên, chuyên viên

Công tác thanh tra, kiểm tra là rất quan trọng đối với quản lý tài chính.

5. Đánh giá thực trạng hoàn thiện công tác quản lý thu - chi ngân sách nhà nước tại thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang

5.1. Những kết quả đạt được

Về công tác lập và chấp hành ngân sách nhà nước huyện

Công tác lập, phân bổ và giao dự toán đảm bảo công khai, minh bạch, cơ bản đảm bảo thời gian theo qui định, từng bước nâng cao chất lượng lập dự toán đồng thời thực hiện việc giao quyền tự chủ về biên chế và tài chính đối với các cơ quan hành chính, các đơn vị sự nghiệp công lập.

Về quản lý và điều hành ngân sách nhà nước của huyện

Quản lý điều hành và thực hiện tài chính ngân sách được nâng lên.

Xây dựng kế hoạch sát, đúng, có trọng tâm, trọng điểm, tập trung thực hiện quyết liệt, đôn đốc xử lý sau thanh tra.

Công tác rà soát, ban hành mới văn bản phục vụ quản lý nhà nước trong lĩnh vực thanh tra được thực hiện công khai, dân chủ, có chất lượng và đạt hiệu quả.

Công tác tuyên truyền, hướng dẫn, tập huấn cho cán bộ, công chức thực hiện pháp luật về thanh tra đã được tổ chức nhiều cuộc tập huấn về các lĩnh vực.

5.2. Một số hạn chế trong hoàn thiện công tác quản lý thu - chi ngân sách nhà nước

Trong phân cấp hoàn thiện công tác quản lý thu - chi ngân sách nhà nước tại thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang

Việc phân cấp quản lý nguồn thu cho các đơn vị vẫn mang tính khuôn mẫu, máy móc chưa phát huy được tính sáng tạo của cấp dưới trong khai thác các nguồn thu địa phương.

Việc phân cấp quản lý chi NSNN cho các cấp ở địa phương chưa xứng tầm với khả năng và điều kiện cụ thể của các cấp địa phương, tập trung nhiều ở cấp huyện, chưa phát huy tối đa khả năng

sáng tạo, tự chủ và tự chịu trách nhiệm của cấp dưới. Do đó, chưa phát huy đầy đủ các nguồn lực phát triển và sức mạnh tổng hợp của các cấp chính quyền địa phương.

Công tác lập dự toán:

+ Việc xây dựng dự toán vẫn còn chưa sát với tình hình phát triển kinh tế xã hội, an ninh quốc phòng trên địa bàn huyện, chưa dự báo được hết những khó khăn, biến động của nền kinh tế gây khó khăn cho công tác chấp hành dự toán.

+ Lập dự toán thu, chi NSNN còn nặng về hình thức, nặng phân bổ dự toán từ trên xuống, chưa thực sự coi trọng thực tế khả năng nguồn thu và nhu cầu chi tiêu của các phòng, ban, đơn vị liên quan, các xã, thị trấn.

+ Việc lập, quyết định, phân bổ giao dự toán thu, chi NSNN thường do phòng TCKH huyện tham mưu.

Công tác chấp hành dự toán:

+ Công tác phối hợp giữa Chi cục thuế huyện và các cơ quan chức năng chưa chặt chẽ, chưa có biện pháp mạnh mẽ để khai thác hiệu quả hết các nguồn thu.

+ Thu trong cân đối ngân sách của huyện chưa đáp ứng được chi thường xuyên phải nhờ vào trợ cấp cân đối của Tỉnh.

+ Cơ cấu chi NS cho xây dựng cơ bản trong tổng chi NS huyện hàng năm tuy có tăng về số tuyệt đối nhưng chiếm tỷ lệ còn thấp trong tổng chi NS. Tốc độ tăng chi thường xuyên lớn hơn tốc độ tăng chi phát triển không phù hợp với tình hình thực tế của huyện.

- Công tác quyết toán:

+ Công tác quyết toán ngân sách huyện đã từng bước đi vào nề nếp, thực hiện đúng qui định

nhưng chất lượng chưa cao, đôi khi còn mang tính hình thức.

+ Việc quyết toán vốn đầu tư các công trình XDCCB từ chi NSNN còn chậm.

- *Công tác thanh tra, kiểm tra giám sát:*

Kiểm tra, thanh tra trong quản lý chi NSNN từ khâu lập dự toán còn nặng về chỉ tiêu phân bổ dự toán, chế độ, tiêu chuẩn, định mức, có phần không phù hợp với thực tế.

Công tác thanh tra, kiểm tra quản lý thu, chi NSNN chưa có sự phối hợp chặt chẽ giữa phòng Tài chính - Kế hoạch và các ngành liên quan.

6. Một số giải pháp

Một là, nâng cao chất lượng công tác lập dự toán: Chỉ đạo, hướng dẫn UBND xã, thị trấn các phòng, ban, đơn vị liên quan đặc biệt là thủ trưởng các đơn vị đó phải nghiên cứu kỹ văn bản hướng dẫn lập dự toán và chỉ đạo bộ phận tài chính của đơn vị thực hiện lập ngân sách kỳ kế hoạch theo đúng qui định để trình phê duyệt theo qui định và triển khai thực hiện.

Hai là, hoàn thiện công tác thu ngân sách huyện: Tăng cường sự phối hợp đồng bộ giữa phòng TC-KH huyện với Chi cục thuế trong việc rà soát, đánh giá các chính sách thu; khảo sát các nguồn thu thực hiện có và dự báo khả năng thu thời gian tới một cách cụ thể và chính xác hơn.

Ba là, tăng cường công tác giám sát, kiểm tra, thanh tra tài chính NSNN tại huyện.

Bốn là, công tác quyết toán ngân sách cần được thực hiện thống nhất theo đúng qui định về: Chứng từ thu - chi ngân sách; Mục lục ngân sách nhà nước; Hệ thống tài khoản, sổ sách, biểu mẫu báo cáo; Mã số đối tượng nộp thuế và mã số đối tượng sử dụng ngân sách ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Phạm Đình Thành (2005). *Vận dụng lập ngân sách nhà nước theo kết quả đầu ra trong quản lý chi tiêu công của Việt Nam*. Nxb Tài chính.
2. UBND thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang (2015). *Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang giai đoạn 2015 - 2020*.
3. UBND thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang (2015 - 2020). *Báo cáo quyết toán thu, chi ngân sách thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang*.

4. UBND thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang (2015 - 2020). *Báo cáo tình hình kết quả thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng.*
5. UBND thành phố Long Xuyên, tỉnh An Giang (2015 - 2020). *Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách và phân bổ ngân sách.*
6. Bộ Tài chính (2013). *Thông tư số 08/2013/TT-BTC ngày 10/01/2013, hướng dẫn thực hiện kế toán nhà nước áp dụng cho Hệ thống thông tin quản lý ngân sách và kho bạc (TABMIS).*
7. Chính phủ (2005). *Nghị định số 130/NĐ-CP ngày 17/10/2005 của Chính phủ Quy định chế độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm về sử dụng biên chế và kinh phí quản lý hành chính đối với cơ quan Nhà nước.*

Ngày nhận bài: 8/1/2022

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 8/2/2022

Ngày chấp nhận đăng bài: 18/2/2022

Thông tin tác giả:

1. LÊ LỆ HUYỀN

Phòng Tài chính - Kế hoạch TP. Long Xuyên

2. TS. NGUYỄN THANH NHÃ

Trường Đại học Tài chính - Marketing

IMPROVING THE STATE BUDGET REVENUE AND EXPENDITURE MANAGEMENT OF LONG XUYEN CITY, AN GIANG PROVINCE IN THE PERIOD 2017-2020

● **LE LE HUYEN¹**

● **Ph.D NGUYEN THANH NHA²**

¹Long Xuyen City Department of Finance and Planning

²University of Finance and Marketing

ABSTRACT:

With the renovation in economic management, the state budget management in Vietnam has been also improved to better adapt to the countrys economy which has actively and deeply integrated into the global economy. Over the past time, the state budget management of Long Xuyen city, An Giang province has had positive changes. The city's budget revenue has basically met its spending needs to support the local economic growth. However, Long Xuyen citys state budget management still has shortcomings and this paper is to help the city improve its state budget revenue and expenditure management.

Keywords: revenue and expenditure, state budget, Long Xuyen city, An Giang province.